

ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਸਤਿਕਾਰ

ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹੀ ਮਨੁੱਖ ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜੀਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਮਨੁੱਖ ਭਾਵੇਂ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਏਥੇ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਇਜ਼ਤ ਗਵਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਏਥੇ ਖਾਂਦਾ ਪੀਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਭ ਹਰਾਮ ਦਾ ਹੀ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਕਦੀ ਵੀ ਸਭ ਪਦਾਰਥ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਰਾਜ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੈ, ਮਾਲ ਨਾਲ ਮੋਹ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਮੋਹ ਵਿਚ ਮਸਤਿਆ ਹੋਇਆ ਬੇਸ਼ਰਮ ਹੋ ਕੇ ਨੱਚਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਹੰਕਾਰ ਵਿਚ ਆਕੜਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਮਝਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਸੱਖਣਾ ਮਨੁੱਖ ਠੱਗਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤੇ ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਲੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਜੇਹਾ ਮਨੁੱਖ ਇਥੋਂ ਇਜ਼ਤ ਗਵਾ ਕੇ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਪਣਾ ਅਨਮੋਲ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਵਿਅਰਥ ਗਵਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਜੀਵੈ ਪਤਿ ਲਥੀ ਜਾਇ ॥ ਸਭੁ ਹਰਾਮੁ ਜੇਤਾ ਕਿਛੁ ਖਾਇ ॥ (੧੪੨)

ਕੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਇਜ਼ਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜੇਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ “ਮਨਿ ਜੀਤੈ ਜਗੁ ਜੀਤੁ” ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਈ ਪੰਥੀ ਸਗਲ ਜਮਾਤੀ ਮਨਿ ਜੀਤੈ ਜਗੁ ਜੀਤੁ ॥ (੬)

ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਮੱਥਾ ਤਾਂ ਟੇਕਦੇ ਹਾਂ, ਪਰੰਤੂ ਕੀ ਅਸੀਂ ਸਬਦ ਗੁਰੂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦੇ ਹਾਂ? ਕੀ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਹਰੇਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ ਤੇ ਪਰਖ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਹੈ? ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਵੀ ਧੋਖਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਜੇਕਰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰ ਕੇ ਵੇਖਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਮਝ ਆ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਇਜ਼ਤ ਆਪ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਫਿਰ ਦੂਸਰਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਸ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਕੀ ਸਾਡੀ ਇਜ਼ਤ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਹੈ? ਕੀ ਪਰਿਵਾਰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਸਕਲ ਧਰਮ ਮੈ ਗ੍ਰਿਹਸਤੁ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ॥ ੩੭੬॥ (੩੭੬-੮)

ਜੇਕਰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਲ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦ ਨੂੰ ਹੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਮਾਰਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਸੀ ਕਿ:

ਆਪਣੁ ਹਥੀ ਆਪਣਾ ਆਪੇ ਹੀ ਕਾਜੁ ਸਵਾਰੀਐ ॥੨੦॥ (੪੭੪)

ਅਸੀਂ ਪੁਜਾਰੀਆਂ, ਰਾਗੀਆਂ, ਗ੍ਰਥੀਆਂ ਤੇ ਡੇਰੇ ਵਾਲੇ ਬਾਬਿਆਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿੰਦਾ ਕਿਉਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਆਪਣੇ ਧੰਦੇ, ਰੁਤਬੇ ਤੇ ਧੰਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸਮਾਜ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਸਮਝਾਂ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦ ਗੁਰਬਾਣੀ ਬਾਰੇ ਚੰਗਾ ਗਿਆਨ ਹੈ ਤੇ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਪ੍ਰਥਮੇ ਮਨੁ ਪਰਬੋਧੈ ਅਪਨਾ ਪਾਛੈ ਅਵਰ ਰੀਝਾਵੈ ॥੨॥ (੩੮੧)

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਆਪ ਖੁਦ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਟੀ.ਵੀ, ਅਖਬਾਰ, ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ, ਵਟਸਐਪ, ਤੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਸਵਾਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਆਦਾ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਜਿਆਦਾ ਤਰ ਗੁਮਰਾਹ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਬਾਰਦੇ ਹਨ, ਅਕਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੋਕਰੀਆਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਜਿਆਦਾ ਨੋਟ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਸਚ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਜੋ ਵੀ ਸਿਖਿਆ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਫਿਰ ਘਰ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਸਬਦਾ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਕ ਦੋ ਸਬਦਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਧੋਖਾ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਪਰੰਤੂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਵੇ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪ ਸਬਦਾ ਲੈ ਕੇ ਪਰਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀ ਧੋਖੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾ ਰਹੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਚਾਈ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਮਿਲਣਾ ਆਰੰਭ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੌਣ ਕੌਣ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।